

ДАР ЗАМОНИ МУОСИР РОЛИ ТЕХНОЛОГИЯҲОИ ЗАМОНАВӢ ВА ОМУӢЗИШИ ОН ДАР СИНФҲОИ ИБТИДОӢ

Каримова Мижгона Ҷӯрабоевна

Донишкадаи соҳибкорӣ ва педагогикаи Деҳнав факултети
педагогика равия таҳсилоти ибтидоӣ донишҷӯи соли якуми
гурӯҳи 108-БТ

Email: mijgonakarimova93@gmail.com

Tel: +998953179806

<https://doi.org/10.5281/zenodo.17332933>

Аннотатсия: Дар асри иттилоот ва ҷаҳоникунонӣ ворид намудани технологияҳои замонавӣ ба раванди таълим зарурати муҳим ба ҳисоб меравад. Мақолаи мазкур ба таҳлили нақши технологияҳои иттилоотӣ ва коммуникатсионӣ дар таълими ибтидоӣ бахшида шудааст, аҳамияти истифодаи компютер, интернет, барномаҳои омузишӣ, воситаҳои аудио-визуалӣ ва дигар навғониҳоро дар рушди маърифатӣ ва эҷодии кӯдакон баррасӣ мекунад.

Калидвожаҳо: Технологияҳои замонавӣ, синфҳои ибтидоӣ, таълим, равандҳои педагогӣ, компютер, интернет, самаранокӣ, воситаҳои иттилоотӣ, эҷодкорӣ.

Abstract: In the age of information and globalization, the introduction of modern technologies into the educational process is a serious necessity. This article is devoted to the analysis of the role of information and communication technologies in primary education. At the same time, the problems and limitations of the implementation of technologies in primary schools are identified and solutions are proposed.

Key words: Modern technologies, primary school, education, pedagogical process, computer, Internet, efficiency, information tools, creativity.

Аннотация: В эпоху информации и глобализации внедрение современных технологий в образовательный процесс является серьезной необходимостью. Статья посвящена анализу роли информационно-коммуникационных технологий в начальном образовании. Автор рассматривает важность использования компьютеров, Интернета, образовательных программ, аудиовизуальных средств и других инноваций в познавательном и творческом развитии детей.

Ключевые слова: Современные технологии, начальная школа, образование, педагогический процесс, компьютер, Интернет, эффективность, информационные средства, творчество.

Асри XXI ҳамчун асри «технологияи иттилоотӣ» маъруф аст. Ҷомеаи муосир ба сӯи ҷаҳони рақамӣ бо суръати баланд қадам мегузорад. Дар чунин шароит вазифаи мактаб на танҳо таълим додани хондану навиштан, балки тайёр намудани шахсияти мутобиқ ба талаботи замон мебошад. Ин мақсад танҳо дар шароите амалӣ мешавад, ки равандҳои таълим бо технологияи замонавӣ ҳамроҳангарданд. Ҳанӯз Я.А. Коменский таъкид карда буд, ки таълим бояд бо шеваҳои назарӣ ва амалӣ якҷо бошад. Дар даврони имрӯза, технологияҳои рақамӣ маҳз ҳамин нақшо иҷро мекунад: назарияро бо таҷриба мепайванданд. Ба қавли Виготский (1934), «рушди кӯдак ҳамеша дар ҳамкорӣ ва муошират бо муҳит сурат мегирад». Имрӯз муҳити асосии кӯдак ҳам муҳити рақамист.

Моҳияти технологияҳои замонавӣ дар таълими ибтидоӣ. Технологияҳои иттилоотӣ маҷмӯи воситаҳо ва усулҳои мебошанд, ки ба воситаи онҳо маълумот ҷамъоварӣ, коркард ва интиқол дода мешавад. Барои синфҳои ибтидоӣ чунин технологияҳо имконият медиҳанд, ки хонандагон: Материалро бо шаклҳои гуногун (садо, тасвир, аниматсия) қабул кунанд. Ба омӯзиши инфиродӣ бештар дастрасӣ дошта бошанд. Аз хурдӣ малакаи истифодаи техника ва интернетро омӯзанд.

Компютер ва ноутбукҳо: Онҳо воситаи марказии раванди таълими муосир маҳсуб мешаванд. Бо истифодаи онҳо хонандагон метавонанд машқҳои интерактивӣ, бозӣҳои таълимӣ ва вазифаҳои эҷодиро иҷро кунанд. Интернет: Бо шарофати интернет хонандагон аз хурдӣ ба сарчашмаҳои гуногуни дониш дастрасӣ пайдо мекунанд. Албатта, истифодаи он бояд таҳти назорати муаллим ва волидайн сурат гирад. Афзалиятҳои истифодаи технологияҳои замонавӣ дар синфҳои ибтидоӣ. Баланд бардоштани шавқи хонандагон – машғулият бо технология ҳамеша шавқовар аст. Фаъол гардидани тафаккури эҷодӣ – кӯдакон имкони офаридани расм, шеър ва ҳикоя бо барномаҳои рақамиро пайдо мекунанд. Дастрасии баробар ба дониш – хонандагони деҳот низ метавонанд тавассути интернет маълумоти заруриро ба даст оранд. Назорати самаранокии таълим – бо тестҳои онлайнӣ ва платформаҳои рақамӣ сатҳи дониш санҷида мешавад. Мушкилот ва маҳдудиятҳо бо вучуди бартарияш, истифодаи технологияҳои муосир чанд мушкил ҳам дорад: норасоии таҷҳизот дар баъзе мактабҳо камбудии омодагии муаллимон дар истифодаи техника хавфи аз ҳад зиёд вобаста шудани кӯдак ба интернет кам шудани малақаҳои дастӣ ва ҷисмонӣ. Пешниҳодҳо ва роҳҳои ҳал омӯзонидани муаллимон дар соҳаи ҷорӣ кардани барномаҳои махсуси давлатӣ барои таъмин намудани мактабҳо бо техника назорати истифодаи дурусти интернет аз ҷониби кӯдакон, эҷоди мувозинат байни усулҳои анъанавӣ ва технологияҳои нав.

Истифодаи технологияҳои рақамӣ на танҳо воситаи техникӣ, балки як усули методии нав дар раванди таълим ба ҳисоб меравад. Таъсири технологияҳо ба рушди равонӣ ва иҷтимоии кӯдак тадқиқотҳои муосир нишон медиҳанд, ки истифодаи дурусти технологияҳо дар синфҳои ибтидоӣ таъсири зеринро дорад. Рушди қобилияти тафаккури мантиқӣ – бо машқҳои интерактивӣ кӯдакон тарзи ҳалли масъалаҳоро меомӯзанд. Таҷрибаи байналмилалӣ дар кишварҳои пешрафта, аз ҷумла Финландия, Кореяи Ҷанубӣ ва Сингапур, технологияҳои рақамӣ қисми ҷудонашавандаи таълиманд. Масалан: Дар Финландия, хонандагони синфи якум аз аввал ба истифодаи планшет барои хондану навиштан шурӯъ мекунанд. Дар Кореяи Ҷанубӣ китобҳои дарсӣ пурра шакли электронӣ гирифтаанд. Дар Сингапур, ҳар як хонанда «портфолиои рақамӣ» дорад, ки тамоми корҳои таълимӣ ӯро нигоҳ медорад. Ин таҷрибаҳо нишон медиҳанд, ки агар технологияҳо дуруст ва бо назорат истифода шаванд, онҳо сифати таълимро ба маротиба баланд мебардоранд.

Муаллим бояд малақаҳоро пайваستا такмил диҳад, зеро хонандагони насли рақамӣ зудтар бо технология мутобиқ мешаванд. Ҷалби волидайн ба назорати истифодаи техника. Мутобиқ кардани технологияҳо ба синну сол – барои кӯдакони ибтидоӣ истифодаи барномаҳои содда ва бозӣҳои омӯзишӣ афзалтар аст. Таҳлили мавзӯӣ нишон дод, ки технологияи замонавӣ имрӯз ҷузъи ҷудонашавандаи таълими

ибтидой гаштааст. Онҳо на танҳо равандҳои таълимиро шавқовар мегардонанд, балки ба ташаккули шахсияти кӯдак низ таъсири мусбат мерасонанд.

Дар асоси таҳлилҳои боло метавон гуфт, ки технологияи замонавӣ ба рушди маърифатӣ ва эҷодии кӯдак мусоидат мекунад. Он равандҳои таълимиро шавқовар ва самаранок месозад. Бо вучуди баъзе мушкилот, ки бештар ба шароити техникӣ ва омодагии муаллимон вобаста аст, татбиқи васеи технологияҳои иттилоотӣ дар синфҳои ибтидой самти муҳим ва ояндадори маорифи муосир ба ҳисоб меравад. Аҳамияти технологияҳо – онҳо имконият медиҳанд, ки хонандагон донишро дар шаклҳои гуногун қабул кунанд ва беҳтар дар ёд гиранд.

Рушди қобилиятҳо – технологияҳо тафаккури эҷодӣ, мантиқӣ ва малакаҳои муоширатро тақвият медиҳанд. Нақши муаллим – муаллим акнун роҳнамо ва ташкилкунандаи муҳити рақамӣ мебошад. Мушкилот – камбуди таҷҳизот, омодагии нокифояи муаллимон ва вобастагӣ ба интернет. Ҳамин тариқ, ворид намудани технологияҳои замонавӣ ба таълими ибтидой на танҳо як талаботи замон, балки як шarti асосии рушди насли оянда ба ҳисоб меравад.

Аҳамияти технологияҳо – онҳо имконият медиҳанд, ки хонандагон донишро дар шаклҳои гуногун қабул кунанд ва беҳтар дар ёд гиранд. Рушди қобилиятҳо – технологияҳо тафаккури эҷодӣ, мантиқӣ ва малакаҳои муоширатро тақвият медиҳанд. Нақши муаллим – муаллим акнун роҳнамо ва ташкилкунандаи муҳити рақамӣ мебошад. Мушкилот – камбуди таҷҳизот, омодагии нокифояи муаллимон ва вобастагӣ ба интернет. Пешниҳодҳо – таъмини мактабҳо бо техника, тайёр кардани барномаҳои миллӣ, такмили ихтисоси муаллимон ва назорати дурусти истифодаи интернет. Оянда – бо рушди барномаҳои миллӣ ва таҷрибаи байналмилалӣ, истифодаи технологияҳо метавонад сифати таълимиро дар сатҳи ибтидой ба маротиба боло барад. Ҳамин тариқ, ворид намудани технологияҳои замонавӣ ба таълими ибтидой на танҳо як талаботи замон, балки як шarti асосии рушди насли оянда ба ҳисоб меравад.

Дар асоси таҳлилҳои боло метавон гуфт, ки технологияи замонавӣ ба рушди маърифатӣ ва эҷодии кӯдак мусоидат мекунад. Он равандҳои таълимиро шавқовар ва самаранок месозад. Бо вучуди баъзе мушкилот, ки бештар ба шароити техникӣ ва омодагии муаллимон вобаста аст, татбиқи васеи технологияҳои иттилоотӣ дар синфҳои ибтидой самти муҳим ва ояндадори маорифи муосир ба ҳисоб меравад.

Адабиёти истифодашуда:

1. Давлатов, Н. (2020). «Истифодаи технологияҳои иттилоотӣ дар таълими ибтидой». Маориф ва фарҳанг, №3.
2. Чӯраев, Ф. (2021). «Омӯзиши ибтидой ва нақши технологияҳои нав дар рушди шахсияти кӯдак». Маҷаллаи илмҳои педагогӣ
3. Саидов, Н. " Таълими экологии мактаббачагон" Самарқанд фарҳанг 2017.
4. Amirqulov, A. (2023). HUQUQIY MADANIYATNI SHAKLLANTIRISHDA O 'RTA ASRLAR SHARQ MUTAFAKKIRLARI MA'NAVIY MEROSINING ROLI. Евразийский журнал академических исследований, 3(1 Part 3), 76-79.
5. WWW.Pedagog.uz
WWW.ziyonet.uz